

astejorran

• PERNANDO BARRENA •

[HERRI BATASUNAREN MAHAI NAZIONALEKO KIDEA]

Zalantzarik bazegoen ere...

Lerook idazten ari naizen honetan, HBko mahaikideok Arantzazuko santutegian egiten ari garen barauaren erdian etorri zaigu guardia zibilak Donostiako egoitzetan sartu direneko berria. Joan den asteko operazio polizialen ondoren, eta zalantzarik bazegoen ere, argi agertu da berriro ere zein den espainiarren apustua.

Eta orain artean gizaratearen aurrean bake-prozesu birtual baten irudikatzea helburu bazuen PPren politikak, argi geratu da oraingoan hemen bake-prozesu batean gaudenik esatera eraman gaitzakeen zantzurik ere ez dela inondik antzematen. Bake-prozesu bat abian jartzeko ez delako nahikoa alde baten borondatea besteak gerarako apustua dagien bitartean.

Bakea ez da helburu bat bere baitan. Horrela planteatzea bakeari mesede eskasa egitea litzateke. Bakea zerbaiten ondorioa da, herri gehienetan justizia sozialaren ondorioa izaten da, eta gurean, Euskal Herriari zor zaizkion gutxieneko eskubide demokratikoen aitortzaren esku etorriko da. Hori izanen da bake iraunkorra ezagutu ahal izateko bide bakarra.

Tentazioak baitaude hainbaten al-

detik bakearen aldeko ekinbidea bate-tik eta prozesu politikoa bestetik bereizteko, eta horrela pentsatu eta bere ekinbide politikoa horretan oinarritu egiten duena planteamendu guztiz faltsuaren inguruan ari da, azken finean bakea presoan truke formularen berredizio hutsala eta alde zurrak aurretik porrot biribilera deitua.

Nabaria da Mayor Orejaren saiakera tematua Lizarr-Garazi lehertzeko, ezker abertzalearen apustua sabotaiatzeko, irail aurreko garaietara itzultzeko. Etekin politiko handiagoko garaiak baitziren haiek PPrentzat oraingoekin alderatuta. Parisen eta Gipuzkoan egindako operazioen helburua ez da ETA, prozesu politikoa baizik. Horregatik da beharrezkoa

gatazkaren soluziobide demokratikoan sinisten dugunon erantzun amankomunatu, prozesua blindatzearen. Ez dago jokoan proiektu politiko bat edo bestea, baizik eta herri honen existitzeko eskubidea, eta horrek euskaldun guziok hartzen gaitu.

Bekatuan du penitentzia; Mayor Orejak ez dio bere buruari aitortu nahi dagoeneko ez dela ari ezker abertzalearen kontra bakarrik, iazko irailetik askoz indar handiagoko proiektu bat baitauka aurrez aurre: Euskal Herria.

↑↑
 Euskal Herriari
 zor zaizkion
 gutxieneko
 eskubide
 demokratikoen
 aitortzaren esku
 etorriko da bakea

• RAMON ETXEZARRETA •

[DONOSTIAKO PSE-EEKO ZINEGOTZIA]

Batasun aireak

Batasun aireak dabilta nagusi euskal politikagintzako nazionalismoan. Badirudi zauri historikoenei, estali ondorenean, azala egiten hasi zaiela. Kontuak aurrera jarraitzen badu, aurrera egiten, historian aurrera, historian beti, aurki ikusiko dugu oraindik ere historikoago, ondoren historikoagoak izan zituen neurrian, izan zen haustura (PNV eta ETAreña) berehala konponduko dela. Adostasun guztiak dira txalogarriak; jendea umilago, eskuzabalago eta bihozberago bihurtzen laguntzen dute.

Dena den, nekeza da umiltasuna, eskuzabaltasuna, bihozberatasuna eta beste edozein *tasun* matematikoki neurtzea. Esan nahi dut etorkizun matematiko hala nolako bat ikusten diodala EAK eta PNVk sinatu berri duten batasunari, batasuna euforiaz eta lainezaz bizi duen zenbaitek baino gutxiago arren. Hauteskunde arrakasta ere, oraindik baino gehiago esan nahi da, bai. Hala ere, hauskortasun zenbait nabariago ditu nere bistarako.

Inoren edo ezereen alde baino inoren kontra pentsatuagoa iruditzen zait EA-EAJ ezkontza hori (inork ez dezala hemen ironiarik irakur) menperatzeko, zer nahi den esan gabe, azkenean zer nahi duen galdezko eta berriro zikloari edo gurpil zorroari ekiteko. Zaila, ezinezko ez bada.

legin handia izango da sozialistak eta gainerantzeko espainol klaseak Euskal Herriko eguzkipetik ezkutatzeko. Ezin hobeto bizi omen daiteke maitasunik gabe elkarrekin. Ez, ordea, ilusiorik eskatu arren.

Zerrenda bateratuak garaile aterako dira leku askotan, baina aurrera begira, behin espainolak eta gainerantzeko sozialista klaseak bazterreratu ondoren, bi talde guztiz ezberdin izaten jarraitzeko asmoa dute, zeren inoiz haserretutako bikotea ordeztu sozialdemokratik eta beste zerbait diren adiskideak omen, arras ezberdinak euren esanera. Hau esplikatzen behar berak ez dakit matematikak are eta zailagoak ez ote dituen bihurtuko.

Nekeza da herritarrari esplikatzea nahi dena zera dela, arerio pilo bat elkar-tu nahi dela beste herritar pila bat demokratikoki (inork ez dezala hemen ironiarik irakur) menperatzeko, zer nahi den esan gabe, azkenean zer nahi duen galdezko eta berriro zikloari edo gurpil zorroari ekiteko. Zaila, ezinezko ez bada.

Baina zailena, guztiz ezinezkoa, arerio izendatua guztiz menperatu ondoren, hor interlokutorea aurkitzea da. Aldiz, guztiz da erraza horrelako bizibideen ondoren matematikoki ez irabaztea eta interlokutorerik ez aurkitzea. Biak gertatzea da normalena, ez onena. Esan dut.

↑↑
 Inoren edo
 ezereen alde baino
 inoren kontra
 pentsatuagoa
 iruditzen zait
 EA-EAJ
 ezkontza hori

gogoratuz

• JOXAN ELOSEGI •

• Duela 162 urte

Kantuak, txapelak eta sinbolo lapurretak

L1837ko martxoaren 16an menderatu zituzten karlistek Lacy Evans jeneral ingelesak gidaturiko tropa ingelesak eta liberalak Oriamendiko gainean, Hernani eta Astigarraga artean. Galera handiak eragin zizkieten karlistek etsaiei, baina liberelek neke handirik gabe eutsi zieten aurkari. Donostia inguruko beste muino eta gain ugarietan gertatu zen bezala, Oriamendi gerra-postu gutiziatua izan zen XIX. mende hasieratik aurrera.

Karlisten eta liberalen arteko guduak famatu zuten bereziki Oriamendi izena, baina ez zen horrenbesteko

izango baldin Jose Juan Santesteban musikari donostiarrak, *Maisu Zarra* deituak, hango garaileen omenean gerokoan sona handia hartuko zuen martxa militar bat ondu ez balu. Liberalen omenez idatzi zuen *Oriamendiko martxa* Santestebanek 1837. urte hartan, Mozartek 1788an pianorako prestatu zuen sonata batean oinarritua, Bello Portuk dioskunez, baina karlistek jarri zioten lehen letra, euskaraz jarri ere, eta jabetu ziren doinuaz. Honela zuen hasiera:

*Gora Jainko maite maitea
 [egin] zagon denon jabe*

*Gora España ta Euskalerrria
 ta bidezko errege.*

1936ko gerra aurreko urteetan, guztiz zabaldu zuten karlistek martxa honen letra-bertsio ezagunena, erdaraz, eta karlisten ereserkia bilakatu zen handik goiti Santestebanek liberelek omenez onduriko martxa. Karlisten irudi tradiziozale faxista egoskorra laudatzen zen bigarren bertsioan:

*Por Dios, por la Patria y el Rey
 lucharon nuestros padres
 Por Dios, por la Patria y el Rey
 lucharemos nosotros también
 (...)*

*Cueste lo que cueste
 Se ha de conseguir
 Que los boinas rojas
 Logren entrar en Madrid.*

Txapelgorriak Madrilen! Lehen gerra karlistatik aurrera hedatu zen txapela euskal eremu guztietara, ekialdetik mendebalderako norabidean, txapelaz jantzi baitzituzten alde bateko eta beste soldado bolondresak, gerokoan kapelua zabalduko zutenak. Txapelgorriak ziren, ordea, bolondres liberalak eta txapeltxuriak karlistak. Txapel gorria zen, hain xuxen, liberalen sinboloetako bat... karlistak XX. mendean hartaz jabetu ziren arte.

Sinboloak sinbolo, txapela jaten eta nortasuna ukatzen digute euskaldunoi Madrilen eta Parisen. Garaia da gure Askatasunaren Ereserkia entzun dezaten.